

Nr 628

Av herr Jönsson i Ingemarsgården m. fl., *angående rätten till återlån från allmänna pensionsfonden.*

(Lika lydande med motion nr 507 i Första kammaren)

Sedan allmänna pensionsfondernas tillkomst år 1960 har från folkpartiets sida varje år i motioner framhållits att bestämmelserna för återlån ur fonderna inte är tillfredsställande. Återlånen fullgör inte den uppgift som ursprungligen avsågs med dem, nämligen att utgöra en smidigare metod för näringslivets kreditförsörjning med fondmedel än vad de i övrigt mycket restriktiva placeringsbestämmelserna tillåter.

Placeringsreglementet föreskriver nämligen i fråga om lån direkt till näringslivet att fondens medel endast får placeras i obligationer och förlagslån som offentligen utbjudes av svenskt bankaktiebolag.

Ett av återlånenens huvudsyften var att ge de företag, som inte på grund av placeringsbestämmelserna kan finansiera sina investeringar med obligations- eller förlagslån möjlighet att utnyttja fondernas starkt växande kapitalresurser. Detta gäller i stor utsträckning mindre och medelstora företag. Det finns visserligen flera kreditinstitut, t. ex. AB Industrikredit och AB Företagskredit som har till huvuduppgift att slussa över fondmedel till dessa företag. Vi anser emellertid att återlånen, rätt konstruerade, skulle utgöra ytterligare ett värdefullt medel för deras kreditförsörjning med fondmedel.

Näringslivets utnyttjande av sin återlånerätt framgår av återlånenens omfattning den 21 december 1964. Av fondernas sammanlagda kapital på 7 408 milj. kr. var 275,8 milj. kr. placerade i återlån, fördelat med 0,1 mkr. på första fondstyrelsen, 275,2 mkr. på andra och 0,1 mkr. på den tredje. Återlånen utgjorde 3,8 % av fondernas sammanlagda tillgångar. Av dessa siffror framgår att de företag som inbetalar sina avgifter till den tredje fondstyrelsen, således de med upp till 20 anställda, i mycket ringa grad utnyttjat sin återlånerätt.

Orsaken härtill är för det första att den för företagen tillåtna återlånesumman, som utgör hälften av företagets avgiftsinbetalningar under det år som föregår tidpunkten för låneansökan, ofta är så liten att företaget kan erhålla lånet genom sin bankförbindelse utan att anlita den mera omständliga väg, som återlånet innebär. För återlånet krävs ju även samma säkerheter som för ett vanligt banklån.

Självfinansieringsgraden inom näringslivet har minskat väsentligt under de senaste åren. Tillgången på riskvilligt kapital är knapp. Detta gäller särskilt de mindre och medelstora företagen som inte har samma möjligheter till långfristig kreditförsörjning som de större. En vidgad återlånerrätt ur pensionsfonderna skulle utgöra en betydelsefull åtgärd för att tillgodose företagens behov av medel för sina investeringar.

Vi anser dessutom att den nuvarande amorteringstiden på tio år är jämförelsevis mycket kort och kan knappast motiveras med föreliggande förlustrisker för fonden.

Reglerna för återlånen bör enligt vår mening reformeras i två avseenden.

För det första bör återlånerätten kunna ackumuleras under en tid av fem år. För det andra bör amorteringstiden utsträckas till 20 år.

Under hänvisning till ovan anförda hemställas,

att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t begära förslag om sådan ändring av reglementet för allmänna pensionsfondens förvaltning att återlånerätt får ackumuleras under fem år och att amorteringstiden utsträcks till 20 år.

Stockholm den 27 januari 1965

Elias Jönsson

Olle Westberg

Bertil Öhvall

i Ingemarsgården

Nr 629

Av herr **Jönsson** i Ingemarsgården **m. fl.**, *angående förvaltningen av allmänna pensionsfonden, m. m.*

(Lika lydande med motion nr 516 i Första kammaren)

Då riksförsäkringsverkets förslag år 1963 angående storleken under de närmaste åren av ATP-avgifterna remissbehandlades, påtalades behovet av en klarläggande samhällsekonomisk analys av pensionssystemets verkningar i olika hänseenden samt av en översyn av fondförvaltningen inom ATP. Spörsmålet togs upp av flera remissinstanser och behandlades utförligast i Landsorganisationens remissyttrande. Därefter togs frågan vid 1963 års riksdag upp i motioner från folkpartiets och centerpartiets håll i anslutning till propositionen om avgiftsuttaget till ATP. Andra lagutskottet anslöt sig vid behandlingen av motionen till kravet på utredning.

I dess av riksdagen bifallna utlåtande (nr 57/1963), som på denna punkt var enhälligt, anfördes bl. a. följande:

Enligt vad som framgår av de i propositionen redovisade beräkningarna kommer pensionsfonderna att redan under den femårsperiod, för vilken avgiftsuttaget nu fastställs, att uppgå till betydande belopp. Det skulle där-